

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XV. Redditur atque explicatur vera dilationis ratio: vt videlicet progressu temporum palàm fieret talis tantiq[ue] liberatoris neceßitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Prophetæ: nec serò est impletum, quod semper est creditum. Et infra: Non itaque nouo consilio Deus rebus humanis, nec sera miseratione consuluit: sed à constitutione mundi, vnam eandemque omnibus causam salutaris instituit. Gratia autem Dei qua semper est vniuersitas iustificata sanctorum, aucta est Christo nascente, non coepta. Et hoc magnæ pietatis sacramentum, quo totus iam mundus impletus est, tam potens etiam in suis significationibus fuit; vt non minùs adepti sint qui in illud credidere promissum, quàm qui suscipere donatum. Et ad eum quidem modum Leo. His ergo constitutis, quæ sunt in Christiana religione certissima; non dubitemus summa Dei sapientia factum esse, vt sub finem sæculorum, Verbum caro fieret, omnium salutis causa. Cuius rei etiam si nos rationem percipere nullam omnino possemus: submittere tamen animos Deo deberemus. nam, vt præclarè monet Augustinus eadem epistola: Quid quando fiat quod ad vnam eandemque fidelium & piorum liberationem pertineat, consilium Deo tribuamus, nobis obedientiam teneamus. licet tamen modestè huius consilij rationes exquirere, quemadmodum id à veteribus factum reperimus.

CAPVT XV.

Redditur atque explicatur vera dilationis ratio: vt videlicet progressu temporum palàm fieret talis tantiq; liberatoris necessitas.

IN humani generis igitur reparatione, sic egit Deus, vt agnosci palamque esse vellet, quid ipsius esset gratiæ tribuendum: & cuiusmodi ex nobis essemus, quantumque sine Dei adiutorio præstare possemus. Ideoque primùm legè dedit solis Iudæis, ceteris gentibus in sua ignoratione relictis: ne videlicet naturæ omnium adscriberetur, quod cerneretur in omnibus. Nec statim quidem dedit eam vlli genti. nam quod

fuiſſet mox à lapſu tributum, id ſibi procliuuſ ar-
 gaſſent. Ea quippe eſt mortalium animis innata per-
 ſuaſio, vt quibus ſe non meminerint caruiſſe, aut quæ
 ſibi cum omnibus communia eſſe perſpiciât, hæc non
 gratiæ Dei accepta ferenda, ſed aut viribus ſuis parta,
 aut meritis adſcribenda putet. Quocirca Moyſes Deu-
 teronomij cap. 32. vt populo ſpectatum faceret gratiæ
 Dei beneficium in donâda lege, reuocat eis in memo-
 riam quid antè, & quam diu fuerint. Memêto, inquit,
 dierû antiquorû, cogita generationes ſingulas: inter-
 roga patrem tuum, & annûciabit tibi; maiores tuos, &
 dicent tibi. Quâdo diuidebat altiffimus gentes, quâdo
 ſeparabat filios Adam, cõſtituit terminos populorum,
 iuxta numerum filiorum Iſraël. Pars autem Domini,
 populus eius: Iacob funiculus hereditatis eius. Inue-
 nit eum in terra deſerta, in loco horroris, &c. Tandem
 ergo legem dedit, non ſtatim: longoque tempore paſ-
 ſus eſt homines in mira & vnus Dei & officiorum
 ignoratione verſari. Itaque in varios idolorum cultus,
 & nefanda ſcelera, homines paſſim proruebant, non
 obſtante lumine naturali. quia quod erat eius reliquũ,
 ſenſim exſtinguebatur deſiore caligine vitiorû. Hinc
 omnino defectus innotuit ſcientiæ Dei, ſicut verè di-
 uus Thomas annotauit. Defectus autem virtutis, in-
 claruit homini tempore legis ſcriptæ: quia licet homo
 per legem eſſet eruditus, tamen iugum peccati exerce-
 re nondum potuit. Namque habitã iam cognitaque
 legẽ, nondum omnis adempta ſuperbia eſt. Illud enim
 perſuaſum tenebant, legem ſibi ſufficere ad bene iu-
 ſteque viuendum. proinde accepta lege, omnia, in-
 quiunt, que præcepit nobis Deus, faciemus. arrogãtis
 certè quàm verè. Quamquam igitur eſſent homines
 animis ægri, tamen in ſua ægritudine tanquam ſani
 exultabant: more videlicet phrenericorum, qui ſanos
 ſe maximè tum cum vehemèter languent, arbitrantur.
 Ergo,

Aug. epiſt. 39.

Ergo, aiebant, etiam si oportuerit nobis à Deo cōmonstrari degendæ vitæ rationem, tamen ea iam cognita, possumus ex nobis bene viuere. Quod tantum aberat vt verè sentirēt, vt essent etiam deteriores ena furi. Vbi enim sanctus non adiuuat Spiritus, inspirans pro concupiscentia mala, concupiscentiam bonam; hoc est, charitatem diffundens in cordibus nostris: profectò illa lex quamuis bona, auget prohibendo desiderium malum: sicut aquæ impetus, si vnam in partem non cesset influere, vehementior fit obice opposito; cuius molem cum euicerit, maiore cumulo præcipitatus, violentiùs per prona prouoluitur. Nescio quo enim modo, inquit Augustinus, hoc ipsum quod cōcupiscitur, fit iucundius dum vetatur. Sed priusquam hanc suam infirmitatē perspexisset hominum genus, eamq; saltem utilitatē ex lege cepisset; nondum tempus erat vt veniret medicus. non enim ab ægroto fuisset acceptus, sed contemptus; istaque ratione, medicina importunè adhibita, exasperasset morbum, non contulisset sanitatis beneficium. Itaque debuerunt homines per legem cognoscere imbecillitatem suam: vt ea explorata, intelligerēt sibi caelestem medicum esse necessarium; venientēque lubentes admitterent, ac multiplicatis infirmitatibus suis, postea accelerarent. Nam si sibi, inquit Augustinus, adhuc sani viderentur, nunquam accelerarent. Quare bonū est sic humiliari peccatorem: & nemo est insanabilior eo qui sibi sanus videtur. hoc in Psalm. 58. Vnde & lex subintravit, vt abundaret delictum, Paulo teste. Vbi autem abundauit delictum, abundauit & gratia. Et lex, eodem affirmando Apostolo, præuaricationis gratia posita est; vt simplici transgressioni cumulo præuaricationis adiecto, sola deprehenderetur minimè sufficere, ad pestem peccati fugiendam, cognitio veritatis. Propterea (ait Chryostomus in cap. 3. ad Romanos) & nūc tandem;

*Lib. de spiritu
& littera.*

postremis videlicet temporibus venit: ne, si statim à principio venisset, dixissent possibile fuisse, vt per legem quis, propriisque laboribus & meritis saluaretur, vt enim istam Iudeorum impudèntiam obturaret, multum temporis tardando insumpsit, ita vt posteaquam omnino conuictum esset & clarum, neminè ex seipso saluari posse, tunc primùm per ipsius gratiam salus adesset. Hæc Chrysostomus. Erant etiam homines duri & rebelles, minimeque assueti iugo Domini portâdo, Fuerunt ergo primùm edomâdi iugo Legis, & terrore eius in officio continendi: quo sic à Lege tanquam pædagogo ad Christum magistrum ducerentur: & qui metu iam honestè viuere assueuerant, facilius, & ex amore iustitiæ, Christo præceptori deinceps obedirēt. Idcirco Iudæis quidem Lex pædagogus fuisse dicitur ad Christum, ad eumque vsum ordinata esse in manu mediatoris, donec veniret semen: vt paulatim magnus ille qui per vniuersum genus humanum iacebat egrotus, præpararetur ad suscipiendū medicum Christum, Et hæc quidem prima sit ratio, quæ à diuo Augustino sæpe redditur.

CAPVT XVI.

Explicatur & alia ratio dilationis; inde petita, vt hominum genus variis interea significationibus præpararetur.

SECUNDA eiusmodi est, non modò erat agendum hoc cum hominibus egris, vt intelligerent sibi medicum esse necessarium: verum etiam erant multo antè præparandi, vt crederent esse medicinam sibi repositâ in Filio Dei, homine facto, & mortuo. Quia enim mira illa adeoque inusitata fuit medendi ratio, facillè eam infirmi respuissent, non credentes se posse hac ratione sanari, etiamsi laborare se grauibus vitiorum morbis non diffiterentur. Ea quippe de causa, crucis prædicatio Gentilibus stultitiæ loco fuit: quod, tametsi natura